

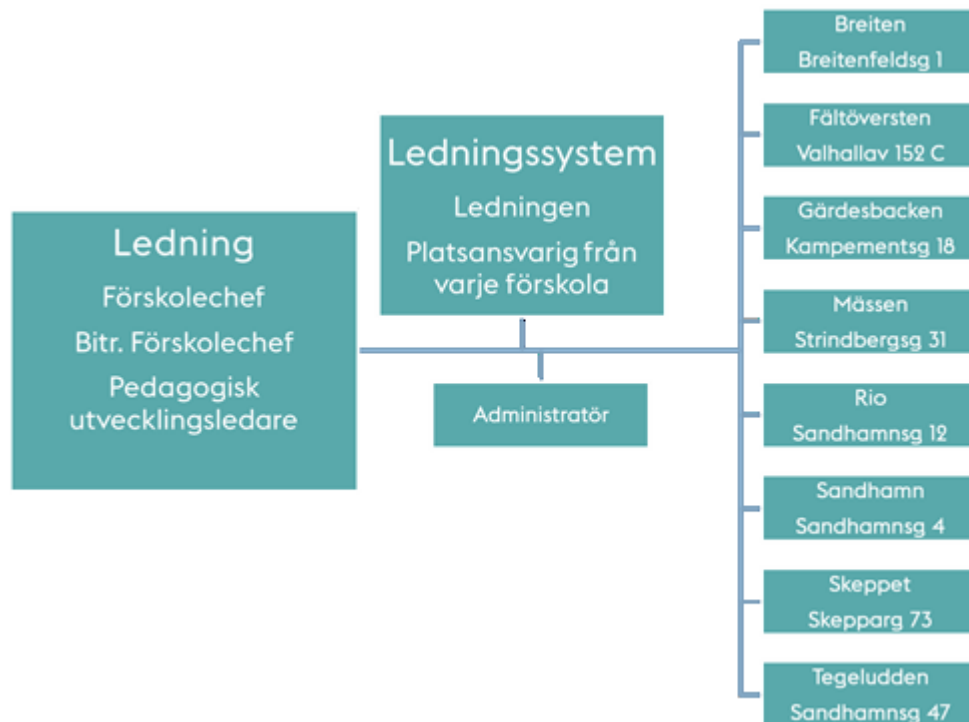

Handläggare: Jessika Von Malmborg
Telefon: 08-508 108 50

Kvalitetsredovisning

Strukturella förutsättningar och organisation

Gärdets förskolor är en kommunal enhet som omfattar åtta förskolor, belägna på övre och nedre Gärdet. Enheten bedriver förskoleverksamhet för barn i åldrarna 1-5 år, företrädesvis boende inom Östermalms stadsdelsförvaltning, vars föräldrar/vårdnadshavare förvärvsarbetar, studerar, är arbetslösa och aktivt söker arbete eller till följd av barns egna behov av stöd. Samt allmän förskola för barn 3-5 år.

Antal inskrivna barn: 363

Andel barn med annat modersmål än svenska: 9,5 %

Antal heltidsanställda som arbetar i barngrupp: 68,4

Andel förskollärare: 47,6 %

Andel medarbetare med annat modersmål än svenska: 25 %. På förskolan fältöversten arbetar en finsktalande förskollärare och undervisning kan till viss del erbjudas på finska.

Enhetens ledning består av förskolechef, biträdande förskolechef och pedagogisk ledare. I staben ingår även en barnskötare med administrativa uppgifter.

Underlag, källor och kvalitetsarbetets genomförande

De lagar, förordningar och styrdokument som har speciell betydelse för vår verksamhet är:

- Skollagen
- Läroplan för förskolan Lpfö 98 (2016)
- Socialtjänstlagen
- FN:s Barnkonvention
- Stockholms stads förskoleprogram
- Kultur i ögonhöjd
- Kemikaliesmart förskola – vägledning
- Stödmaterial språkutveckling
- Kommunfullmäktiges budget och mål för verksamhetsområdet förskola
- Östermalms stadsdels nämndmål
- Verksamhetsplan Gärdets förskolor
- Arbetsplan för respektive barngrupp
- Likabehandlingsplan för respektive förskola

Enhetens operativa vision:

- Likvärdiga pedagogiska miljöer som stödjer barnens utveckling och lärande. Utforskande, tillåtande och kreativa lärmiljöer.
- Gemensam syn kring kunskap och lärande, baserad på vetenskapliga teorier och forskning
- Gemensamma verktyg och former för systematiskt kvalitetsarbete
- Ser oss som en enhet där vi delar med oss av, och får del av varandras kunskaper, erfarenheter och goda exempel

De underlag vi använder oss av för att upprätta kvalitetsredovisningen är;

- Arbetslagens veckobrev
- Resultaten från förskoleundersökningen 2016
- WKI, webbaserad kvalitetsindikator för förskolan
- Arbetslagens systematiska uppföljning och utvärdering av de pedagogiska enhetsmålen från verksamhetsplanen
- Arbetslagens pedagogiska dokumentation

På APT, förskolerådsmöten, föräldramöten och i arbetsgrupper följer vi upp och har dialog kring kvalitetsarbetet. Samt i dialog och diskussioner med medarbetare och föräldrar och genom enkäter och formulär för systematisk uppföljning av enhetsmål.

Dialoger har skett på stadsdelsnivå på avdelningen Förskola och Parkleks ledningsgrupp och ledningssystem efter att tertialrapport 1 och 2 har skrivits. Vi har även haft uppföljning av resultaten från förskoleundersökningen.

Arbetslagen har kontinuerligt följt upp och planerat sitt arbete i veckovis reflektion. Arbetslagen har avsatt tid för reflektion, uppföljning och utvärdering. I samtalen med barnen enskilt och i grupp, möts pedagogerna och barnen för dialog kring det egna lärandet.

Alla arbetslag har arbetat med kvalitetsindikatorns självvärdering (WKI). Enheten har utvärderat och utvecklat sina arbetsplaner, vilka skrivs utifrån förskolans läroplan samt enhetens verksamhetsplan och likabehandlingsplaner.

Likabehandlingsplanen utvärderas inför skrivandet av ny handlingsplan i juni. Förskollärarna har ansvar för att arbetslaget följer upp och utvärderar arbetet. Uppföljning och utvärdering av underlagen sker på planeringsdagar, APT (Arbetsplatsträff) och pedagogiskt forum.

Mål/Åtaganden

Normer och värden

Likabehandling

Gärdets förskolors verksamhetsidé och värdegrund

Tillsammans skapar vi en välkomnande pedagogisk atmosfär, en lärande organisation och en reflekterande kultur med fokus på barnens hållbara och livslånga lärande.

Respekt - innebär att vi värdesätter mångfald och varandras olikheter.

Därför ser vi varandra som en tillgång och lyssnar på dem vi möter och är öppna för att lära av varandra.

Trygghet - innebär att möta meningsfulla sammanhang där man blir sedd, hörd och känner tillit till varandra och sin egen förmåga.

Därför skapar vi mötesplatser där vi är tydliga i förväntningar, struktur och rutiner och har en vänlig, rak och ärlig kommunikation.

Glädje - innebär att det är positivt att komma till förskolan och att lärandet är inspirerande och lustfyllt.

Därför möter vi varandra på ett respektfullt sätt och vi uppmuntrar och bekräftar varandra.

Vi tar tillvara varandras intressen och erfarenheter.

Empati - innebär att ha förståelse för olikheter och visa omtanke om andra.

Därför har vi ett välkomnande bemötande och ser varje möte som unikt.

Engagemang - innebär eget ansvar, intresse, närvaro, initiativtagande och aktiv delaktighet.

Därför uppmuntrar vi och litar vi på varandra. Vi visar nyfikenhet och tar tillvara på varandras idéer och ger varandra inflytande i verksamheten.

Alla förskolor upprättade sin likabehandlingsplan under våren 2016. Den följdes upp under november 2016. Vår värdegrund som vi gemensamt tog fram genom en dagprocess våren 2015, finns fortfarande levande i verksamheten både i barngruppen och i arbetslagen. Vi arbetar ständigt med att lyfta, identifiera, definiera och konkretisera vad våra värdeord betyder i relation till vår likabehandlingsplan och diskrimineringsgrunderna. Enhetens goda och mest konkreta exempel har lyfts i enheten genom Gärdesgruppen (enhetens ledningssystem). Ett gott och konkret exempel är trygghetsvandringar som har genomfört på olika sätt i enheten, beroende på barnens ålder. Det har varit genom intervjuer, vandring genom lokalerna och förskolegårdarna samt observationer om rummen och miljön. Det har varit en konkret aktivitet, där vi har fått syn på miljöer och situationer som barnen är trygga i och miljöer och situationer där barnen är mindre trygga. Ett exempel från en barngrupp efter en trygghetsvandring är att barnen beskriver att om det blir konflikter mellan barnen så blir det i lilla rummet. Barnen tror själva att det beror på att rummet är litet och att många barn är där samtidigt. Deras förslag var att det inte ska vara för många barn där samtidigt. Barnen upplever att det alltid finns pedagoger i byggrum, toalett, våtrum, matrum och på gården.

Fler konkreta exempel från likabehandlingsplanen:

Vi reflekterar och samtalar med barnen kring frågor och tankar som uppstår. Vi återkopplar och följer upp.

Vi bekräftar, lyssnar och ger tid.

Vi ser till att det finns litteratur som gestaltar olika familjekonstellationer och utmanar traditionella könsroller.

Vi hanterar olika slags konflikter genom frågor till båda parter, vad var det som hände? Vad var det du ville? Vad hade vi kunnat göra istället? Vad ska vi göra nu? Hur känns det för alla? Har alla fått säga sitt?

Enheten har under ett av höstens APT, haft en föreläsning kring definitionen av diskrimineringsgrunderna och hur vi kan jobba för att konkretisera hur vi arbetar än mer främjade och förebyggande i verksamheten - tex. lyfta fram leken och där utklädning, att träda in i olika roller, kan vara en del i att få vara någon annan och känna hur det är.

Under vårens medarbetarsamtal lyfte vi enhetens värdegrund och utgick ifrån den i samtalen. Samtalet handlade bland annat om vad den enskilde individens ansvar och bidrag är för att värdegrunden ska vara levande i verksamheten och i arbetslagen.

NÄMNDMÅL:

Barn och unga på Östermalm har goda och jämlika uppväxtvillkor

ENHETSMÅL:

Alla barn inkluderas och deltar i verksamheten utifrån sina förutsättningar och behov

Förväntat resultat

Varje barn:

- känner sig betydelsefullt, kompetent och omtyckt
- gör framsteg, övervinner svårigheter och hittar egna intresseområden
- får sina behov respekterade, tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde.

Resultat

Pedagogernas observationer och samtal med barnen visar att barnen lever sig in i andra människors situation samt visar vilja att hjälpa andra. Barnen visar förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen. Barnen visar förståelse för att alla människor har lika värde. Varje barn får sina behov respekterade, tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde.

NÄMNDMÅL:

Verksamheterna är fria från diskriminering.

ENHETSMÅL:

Barnen har lika rättigheter och möjligheter

Förväntat resultat

- Barnen lever sig in i andra människors situation samt visar vilja att hjälpa andra
- Barnen visar förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen
- Varje barn får sina behov respekterade, tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde.

Resultat

91 % av vårdnadshavarna upplever att deras barn uppmuntras till att ta eget initiativ och ansvar, mot 93 % 2015.

Genom leken kan vi se att barnen utvecklar sin sociala förmåga, man samarbetar, kompromissar, visar hänsyn och känner empati.

I den mindre gruppen ökar också möjligheten för barnen att vara nyfikna på varandra och reflektera över såväl sina egna som andras erfarenheter

Vi intervjuar barnen, samt observerar och dokumenterar vad som pågår i barngruppen för att få tillgång till barnens synpunkter och tankar. Att vi organiserar så att barnen får möjlighet att vara i mindre gruppen ökar också möjligheten för barnen att lyssna på varandra på ett mer koncentrerat sätt och därigenom bli nyfikna på och reflektera över såväl sina egna som andras erfarenheter.

Bedömning och analys

Om ett barn eller vuxen upplever att de utsätts för didkriminalisering eller kränkande behandling utreder vi ärendet enligt vår likabehandlingsplanen och upprättar en åtgärdsplan.

Enhetens värdeord blir en tillgång när vi kontinuerligt håller diskussionen levande i såväl personalgruppen som tillsammans med barnen.

I de projekt som skapas kring barnens intressen strävar vi efter att barnen ska mötas i mindre grupper. Vi har sett att barns tankar och idéer kan tas tillvara på ett bättre sätt när barnen möts i organiserade smågrupper. I den mindre gruppen ökar också möjligheten för barnen att lyssna på varandra på ett mer koncentrerat sätt och därigenom bli nyfikna på och reflektera över såväl sina egna som andras erfarenheter. Vi ser att det processinriktade arbetssättet leder till att barnen får möjlighet att fördjupa sina kunskaper och erfarenheter. Våra uppföljningsprotokoll fungerar som ett stöd i detta arbete.

Utveckling och Lärande

NÄMNDMÅL:

Alla barn utvecklar sina språkliga, kommunikativa, matematiska och naturvetenskapliga förmågor och kunskaper

ENHETSMÅL:

Barnen utvecklar sina språk och kommunikativa förmågor

Förväntat resultat

Barnen kommunicerar och för dialog med andra barn och vuxna
Barnen uttrycker idéer, känslor, åsikter, kan förhandla och argumentera
Barnen prövar, upptäcker och förstår nya ord och begrepp i sitt undersökande av omvärlden

Resultat

89 % av vårdnadshavarna upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt språk, mot 88 % 2015.

Arbetet i mindre grupper ger barnen bättre möjligheter att framföra sina åsikter, utveckla sitt ord - begrepps-förråd, beskriva och sätta ord på sina egna tankar.

Miljön i förskolorna är arrangerad och erbjuder många naturliga mötesplatser vars syfte är att uppmuntra kommunikation mellan barnen.

Miljön i förskolorna är arrangerade så att det erbjuder olika mötesplatser där kommunikation kan uppstå mellan barn-barn-vuxna och barn – leksaker-material

Verksamheten utgår från barnens erfarenheter intressen, behov och åsikter.

Det temainriktade arbetssättet med projekt gör att barnen erövrar flera begrepp och förstår dem i sitt sammanhang.

Goda exempel

De yngsta barnen undersöker irisering. Personalen utmanar barnen att undersöka fenomenet vidare och barnen erövrar nya ord.

- Tror det är en regnbåge
- Jag tycker att det ser ut som en stor regnbåge
- Det är blått där, blått!
- Blå och rosa, lite gult som regnbågen, fina, stor.
- Den rörde sig, hoppa dit, hoppa dit, jag har målat måla.

ENHETSMÅL:

Barnen utvecklar sitt matematiska, tekniska och naturvetenskapliga tänkande

Förväntat resultat

Barnen har förståelse för mängd, antal, volym och vikt, gör jämförelser, sorterar och kategoriserar

Barnen använder sig av matematik, teknik och naturvetenskap för att lösa problem, föra resonemang och undersöka sin närmiljö

Barnen experimenterar, ställer hypoteser och drar slutsatser i sitt matematiska och naturvetenskapliga undersökande.

Resultat

85 % av vårdnadshavarna upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen, mot 86 % 2015.

88 % av vårdnadshavarna upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt matematiska tänkande, mot 87 % 2015.

I miljön finns utrymme för undersökande och experimenterande och det finns material där barnen kan se mängd och antal, t ex siffror och symboler, material där barnen kan undersöka volym, ösa i och ur, väga och mäta, material som barnen kan sortera och göra jämförelser med t ex i bygghörnan. Byggmaterialet är varierande kort och långt, mjukt och hårt och olika geometriska former.

Barnen kommer via byggmaterial i kontakt med matematiska begrepp som geometri, mätning och antalsberäkning. Genom leken prövar och utvecklar de olika byggnadstekniska och arkitektoniska lösningar. Barnen observerar, klassificera och sorterar, ställer en hypotes, undersöker, drar slutsatser och kommunicerar sina upptäckter.

Barnen har möjlighet att undersöka matematiska och naturvetenskapliga begrepp i projekt och i lek. Förskolepersonalen planerar för och det finns utrymme i miljön

för undersökande och experimenterande av olika slag.

Ett, två, tre...”
Ett stort nypon och två stycken små nypon.”
Ett, två, tre... det är tio stycken nypon.”
Min är trettio-femtio lång. ”Titta vilken stor.”

NÄMNDMÅL:
Tillgången till kulturaktiviteter är god.

ENHETSMÅL:
Barnen skapar, möter och utövar kultur

Förväntat resultat

- Barnen upplever professionell scenkonst minst en gång per termin
- Barnen använder estetiska uttrycksformer för att söka och skapa förståelse för sin omvärld
- Barnen möter olika kulturer
- Barnen provar olika tekniker och material för eget skapande

Resultat

91 % av vårdnadshavarna upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former, mot 91 % 2015.

84% av vårdnadshavarna upplever att förskolan ger deras barn möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud på och utanför förskolan, mot 75 % 2015.

Alla förskolor har gjort en nulägesanalys i den webbaserade kvalitetsindikatorn WKI. 3,9 % är enhetens snittvärde i skapande verksamhet och olika uttrycksformer. Majoriteten av arbetslagen har skattat sig på fyra (av fem).

Goda exempel

Enheten har en kulturplan och varje förskola utformar sin egen terminsplan, av, för och med barn, utifrån den. Barnen får genom besök och lek delta i olika kulturella upplevelser t ex teater, bibliotek, dans, sång, musik, rim och ramsor, litteratur, drama, bild, form, IKT (Informations och kommunikations teknik). Utforskande, tillåtande och kreativa lärmiljöer som stödjer barnens utveckling och lärande med

ateljé och bygg- och konstruktion finns på varje avdelning på alla förskolor. Barnen har möjlighet att utveckla sina skapande förmågor och lär av och med varandra.

NÄMNDMÅL:**Verksamheterna använder energi på ett hållbart sätt**

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ska gå igenom miljöplanen och rapportera avvikelser i tertialrapporter och verksamhetsberättelse	2015-01-01	2016-12-31

ENHETSMÅL:**Barnen har ett miljömedvetet förhållningssätt****Förväntat resultat**

Barnen visar varsamhet för djur och natur
Källsortering på varje förskola

Resultat

Vårt gemensamma tema Grön flagg och närmiljö har bjudit in att barnen ges möjlighet att påverka sin tid på förskolan, barnen uppmuntras att föra fram sina åsikter och det stärker deras känsla av att kunna påverka och förändra.

Barnen är delaktiga i det ekologiska sambandet i naturen genom att vi källsorterar, återvinner och odlar tillsammans med barnen. Vi vistas regelbundet i naturen och barnen får utforska skog, växter, djur och byggnader vår stad.

Goda exempel

Att starta terminen med ett sommarminne som är kopplat till temat närmiljö.

En grupp med de yngsta barnen tog med sig ett skräp och en bild på närmiljön där skräpet hittades.

När vi tillsammans med barnen tittade runt i närmiljön kunde vi få syn på hur ett intresse fanns för alla papperskorgar som fanns vid det aktuella stället där vi var. Vi skapade då tillsammans med barnen "papperskorgsjakten". Barnen, uppdelade i mindre grupper, letade efter papperskorgar i alla dess former. De letade efter stora, små, breda, höga, låga, om det fanns papperskorgar med lock eller om de var utan lock.

Slänga skräp och en banan !

Grönt inuti !

Två hål! Nån ska kliva in i hålet, en fågel ! En till !

Bedömning och analys

Grön flagg arbetet har bidragit till personalen har blivit bättre på att ge mer utrymme för barnen att ställa viktiga frågor till varandra som skapar en vana och en nyfikenhet på varandras kunskaper.

Att inte bara studera naturen och inte bara vara i naturen, utan istället gå vidare och lägga till ett lärande kring den relation som finns mellan människa och miljö gör att vi arbetar med lärande för hållbar utveckling. Det här en process som vi påbörjat och som känns viktigt att fortsätta diskutera i enheten. Det är en början till att göra oss medvetna om vad en hållbar framtid kan vara och att det blir ett förhållningsätt.

Förskola och hem

NÄMNDMÅL:

Förskolorna samverkar med föräldrar/vårdnadshavare

ENHETSMÅL:

Barnens övergång mellan förskolan och skolan sker i samarbete med föräldrar/vårdnadshavare

Förväntat resultat

- Barnens styrkor, förmågor och behov har blivit synliggjorda
- Barn och föräldrar/vårdnadshavare är delaktiga i övergången till skolan
- Förskolans arbetssätt kring barnen har lyfts fram till skolan

Resultat

Förskollärarna har i utvecklingssamtal och avslutningssamtal lyft fram barnens styrkor, förmågor och behov till föräldrarna inför övergången till skolan. Barnen har besökt skolorna i närområdet tillsammans med pedagoger. Ett närmare samarbetet med skolorna har påbörjats för att göra övergången så bra som möjligt för barn och vårdnadshavare.

Hur föräldrarna ser på övergången till skolan och hur de tycker det har fungerat vet vi inte. Det är svårt för förskolan att följa upp det när barnen har lämnat förskolan, det är skolan som kan ställa den frågan. Utifrån den frågan skulle de olika skolformerna kunna mötas för att utveckla samarbetet.

ENHETSMÅL:

Föräldrar/Vårdnadshavare har delaktighet och inflytande i förskolans verksamhet

Förväntat resultat

- Föräldrar/Vårdnadshavare uttrycker att de känner sig nöjda
- Föräldrar/Vårdnadshavare har regelbunden dialog med förskolan om det egna barnets utveckling, lärande och välbefinnande
- Föräldrar/Vårdnadshavare har kännedom om verksamheten, dess mål, innehåll och syfte
- Föräldrar/Vårdnadshavare kommer med tankar, synpunkter och frågor till förskolan

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barn i behov av särskilt stöd	2015-01-01	2016-12-31

Resultat

Arbetslagen har bjudit in föräldrarna i verksamheten genom:

- Föräldraaktiv introduktion. Föräldrar/vårdnadshavare erbjuds ett introduktionssamtal före start och ett uppföljningssamtal. Under organiserade möten har de informerats om verksamhetens syfte och innehåll
- Föräldrar/vårdnadshavare bjuds in att bidra med projektuppgifter utifrån vårt gemensamma tema. Dessa tankar och idéer tas sedan vidare i arbetet med barnen på olika sätt och berikar de projektarbeten som pågår. Föräldrar/vårdnadshavares delaktighet och inflytande har påverkat verksamheten
- På förskolorna finns också dokumentation uppsatt där föräldrar/vårdnadshavare kan ta del av barnens vardag
- Varje vecka skriver alla förskolor ett veckobrev där barnens lärande i vardagen beskrivs. I breven ges också information om övriga frågor som rör verksamheten
- Förskolans verksamhet synliggörs genom pedagogisk dokumentation
- Föräldrar/vårdnadshavare bjuds in till föräldramöte en gång per termin.
- Enheten har en gemensam struktur/underlag för utvecklingsamtal. Hur personalen arbetar med läroplanens målområden kopplat till varje enskilt barn. Föräldrar/vårdnadshavare bjuds in till dessa samtal en gång per termin.
- Föräldrar/vårdnadshavare har också blivit inbjudna till andra slags sammankomster som t.ex. sommarfest, luciafirande, dropp in kaffe föräldrafrukost.

Bedömning och analys

Vår strävan är att det ska bli tydligt och konkret för föräldrar hur förskolan ser på barns lärande och utveckling. Dokumentation från projektarbeten och barnens pärmar användas som stöd i utvecklingssamtalen med vårdnadshavare/föräldrar. Vårdnadshavare/föräldrar har genom veckobrev, samtal, föräldramöten, deltagande i förskoleundersökningen, förskoleråd och synpunkter och klagomål varit delaktiga i kvalitetsredovisningen.

Vi har sett att arbetet med föräldraaktiv inskolning fungerat olika på våra förskolor. Vi har valt att lämna begreppet inskolning. Istället benämner vi det som *Föräldraaktiv introduktion* vilket vi anser textmässigt stämmer bättre med läroplanen. Föräldrar/vårdnadshavare får direkt en helhetsuppfattning om barnets förskoletid där insyn, nyfikenhet, frågor och dialog om verksamheten skapas.

Enheten har en gemensam struktur/underlag för utvecklingssamtal. En arbetsgrupp har börjat granskat underlaget för att kunna utveckla utformningen av underlaget.

Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

NÄMNDMÅL:

Förskolorna samverkar med föräldrar/vårdnadshavare

ENHETSMÅL:

Barnens övergång mellan förskolan och skolan sker i samarbete med föräldrar/vårdnadshavare

Förväntat resultat

- Barnens styrkor, förmågor och behov har blivit synliggjorda
- Barn och föräldrar/vårdnadshavare är delaktiga i övergången till skolan
- Förskolans arbetssätt kring barnen har lyfts fram till skolan

Resultat

Förskollärarna har i utvecklingssamtal och avslutningssamtal lyft fram barnens styrkor, förmågor och behov till föräldrarna inför övergången till skolan. Barnen har besökt skolorna i närområdet tillsammans med pedagoger. Ett närmare samarbetet med skolorna har påbörjats för att göra övergången så bra som möjligt för barn och vårdnadshavare.

Hur föräldrarna ser på övergången till skolan och hur de tycker att det har fungerat vet vi inte. Det är svårt för förskolan att följa upp det när barnen har lämnat förskolan, det är skolan som kan ställa den frågan. Utifrån den frågan skulle de olika skolformerna kunna mötas för att utveckla samarbetet.

Tidigare utvecklingsinsatser

Utvecklingsområden 2016

1. Kemikaliesmart förskola

- Gemensamt tema för enheten - Grön flagg

2. Skolplattformen:

- IKT som verktyg för barns lärande
- barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs
- föräldrars delaktighet och inflytande

3. Värdegrund/likabehandling, normkritik, genus, jämställdhet

- Medvetenheten kring interkulturalitet och genus behöver integreras i arbetet med likabehandlingsplanen.

4. Språk, lässatsning, kultur

5. Pedagogiska lärmiljöer inne och ute:

- likvärdig undervisning/förskola på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet
- matematik, naturvetenskap och teknik
- barns delaktighet och inflytande

Kvalitetsindikatorn

Syftet med självvärderingen har varit att arbetslagen för samtal kring det arbete som görs tillsammans med barnen och inte endast se siffrorna. Det finns en risk att man inte känner sig lyckad när man inte uppnår önskat resultat inom ett område istället för att se processen och möjligheten till utveckling. Tillsammans har vi fått syn på att kvalitetsindikatorn är ett stöd i att utvärdera vårt arbete och vad som förväntas av oss i det pedagogiska uppdraget.

Enhetens totala resultat är 3,7 och årsmålet för stadsdelen är 3,8. Vi kan se att verktyget som nu är webbaserat behöver en inkörningsperiod, det är nu andra gången personalen använder verktyget. I maj upptäcktes brister i själva programmet, där många inte kunde slutföra sina rapporter. Det är justerat under hösten förutom att det inte fungerade för två avdelningar det. Det påverkar att vi inte uppnår stadsdelens mål 3,8. Efter ”provomgången” i maj upptäckte vi även att fler inte förstod de olika stegen i systemet och vi gjorde ytterligare en genomgång av verktyget på ett APT och märker att flera blir bekväma med verktyget.

När vi sammanställt alla självvärderingar ser vi att vi behöver bli bättre på

Pedagogisk dokumentation så att den kan ge underlag för reflektioner:

- Om hur det skapande arbetet påverkar barns lärprocesser.
- Om hur miljö och material påverkar barns lärprocesser
- Om hur arbetet med språk och kommunikation påverkar barns lärprocesser.

- Om arbetet med naturvetenskap och teknik kan utvecklas så att det ytterligare kan bidra till barnens lärande.

Och **Multimedia, informations- och kommunikationsteknologi** så det blir mer tillgängligt för barnen och används aktivt i olika aktiviteter och i barnens läroprocesser.

Pedagogisk miljö och material

Snittvärde 4,0	Variation 3-5
----------------	---------------

Den pedagogiska miljön och materialet ger förutsättningar för kreativa möten mellan barnen samt mellan barn och vuxna. Den används aktivt för att nå verksamhetens mål och även i ett utforskande och temainriktat arbetssätt.

Dokumentation av hur miljö och material används är underlag för diskussioner

Materialet är rikligt och varierat. Miljön och material berikar barnens lek och används till viss del i ett temainriktat arbetssätt.

Pedagogiska miljön är ett ständigt pågående arbete där vi behöver hela tiden titta tillbaka på våra dokumentationer för att utveckla vår miljö för barnens lärande och intressen.

Vi behöver öka vår förståelse att bli mera medvetna att utveckla våra teoretiska kunskaper.

Vi behöver försätta arrangera möten och innehåll som synliggör relationer mellan personalen barnen och de konkreta förskolemiljöerna

Skapande verksamhet och olika uttrycksformer

Snittvärde 3,9	Variation 3-5
----------------	---------------

Barnen introduceras och utmanas medvetet i den skapande verksamheten. Skapande och olika uttrycksformer fördjupas, det bidrar till barnens kreativitet och används aktivt i ett utforskande och temainriktat arbetssätt. Skapande är återkommande och inkluderar bygg- och konstruktionslek. Det blir ett aktivt utforskande och integreras i de projekt barnen är i. Det berikar barnens lek och bidrar till barnens lärande inom samtliga prioriterade områden.

Barns språkliga och kommunikativa utveckling

Snittvärde 3,7	Variation 3-5
----------------	---------------

De vuxna använder ett rikt och nyanserat språk och barnen har ett stort språkutrymme. Förmågan att kommunicera berikar barnens lek. Ett utforskande

och temainriktat arbete används aktivt för att barnen ska utveckla nya begrepp. Olika aktiviteter och arbetssätt som sång och läsande förekommer och det finns berättande samt rim- och ramsor. Detta bildar en helhet och används för att berika barnens språk och kommunikation. Berättandet utgår från barnens egna erfarenheter.

Vi behöver utveckla användandet av IKT, se till att lärplattorna fungerar samt att det blir tillgängligt för barnen.

Barns matematiska utveckling

Snittvärde 3,7	Variation 3-5
----------------	---------------

Barnen har tillgång till ett varierat material som stimulerar till lek med matematiskt tänkande och aktiviteter som sorterande, klassificerande, jämförande och till bygg- och konstruktionslek. Barnen uppmärksammas på att räkna, använda siffror och antal i samband med samlingar och rutiner. Tal och taluppfattning liksom andra matematiska begrepp synliggörs.

Vi behöver öva mer på att läsa av en och samma dokumentation med fokus på olika kunskapsområden för att göra det möjligt att utmana barnens intresse för och frågor om de olika områdena.

Naturvetenskap och teknik

Snittvärde 3,5	Variation 3-5
----------------	---------------

Barnen får goda möjligheter att utforska naturen med växter, djur och naturfenomen samt vardagsfenomen och vardagsteknik. Det sker bland annat genom experimenterande. Dessa aktiviteter ingår i ett temainriktat arbetssätt. Barnen har tillgång till olika verktyg för sitt utforskande och ett varierat material för byggande och konstruerande vilket samtidigt ökar deras inflytande. Naturmaterial kompletterar materialet på förskolan.

Arbetet med naturvetenskapliga fenomen och tekniska lösningar kan fördjupas och användas mer aktivt i ett utforskande och temainriktat arbetssätt. Få syn på vilka begrepp barnen undersöker för att kunna utmana och stimulera barnen att vidga lärandet.

Enhetsgemensamma insatser

- All personal inom enheten har haft en utvecklingsdag tillsammans och fått inspiration och ökad kunskap för att arbeta med hållbarhet och Grön Flagg. Stiftelsen Håll Sverige Rent erbjuder ett verktyg och certifieringen Grön Flagg som ger ett aktivt och långsiktigt arbete med hållbar utveckling i skola och förskola. Verktöget har ett lösningsinriktat fokus där barn och

unga blir delaktiga i ett positivt förändringsarbete och stödjer oss i vårt arbete med läroplanens alla delar. Alla förskolor har skrivit en handlingsplan för detta arbete.

- Föreläsning för all personal "Trygghet i förskolan" - barns anknytning och förskolepersonalen som omsorgsgivare.
- Litteraturseminarium för förskollärare och barnskötare kring boken "*Uppföljning, Utvärdering och utveckling i förskolan - pedagogisk dokumentation*". Skolverket
- Enhetens pedagogista har genomfört workshop för förskollärare och barnskötare med flytande akvarell för att utveckla arbetet med skapande uttrycksätt i ateljéerna.
- Utbildning i Hjärt- lungräddning och barnolycksfall. (Återkommande varje år).
- Föreläsning för all personal inom enheten "Genus och normkritik i förskolan".
- 8 personer har fått utbildning i TAKK (Tecken som Alternativ Kompletterade Kommunikation).
- En representant från varje förskola deltar i stadsdelens nätverk för kultur- och läsombud.
- Nätverk för enhetens miljöombud utifrån "kemikaliesmart förskola"
- Kockarna har deltagit i stadsdelens utbildning klimatsmarta kök.
- Enheten kockar har haft två gemensam utvecklingsdagar och påbörjat arbetet med att utveckla enhetens kostpolicy/arbetsplan för köken som beräknas vara klart i början av 2017.
- En digital och fysisk pärm "Gärdespärmen" har tagits fram och finns på varje förskola. Den ska ge introduktion till nyanställda samt ge samlad information om riktlinjer, handlingsplaner och policy inom staden, stadsdelen och enheten till alla anställda inom enheten.
- Enhetens platsansvariga förskollärare har deltagit i arbetslagsledarutbildning, stadsdelens gemensamma satsning för förskollärare, för att stärka dem i sitt förskolläraryupdrag och ledarskap.
- All personal har deltagit i föreläsning med ergonom om "belastningsbesvär och buller och stress i verksamheten". Förskolan är en arbetsplats med fysisk variation och vi tänker om vår arbetsmiljö så vi undviker buller och stress.

Enhetens analys av kvaliteten

Grön Flagg som tema har bidragit till ett tydligare och mer utvecklande arbete i alla arbetsområden och har legat som grund för samtal och skapat transparens inom enheten när vi lyft goda exempel. Det har skapat en större gemenskap inom arbetslagen och ett mer likvärdigt sätt att arbeta.

Det har växt fram hos oss att hållbarhet är så mycket mer än att sortera bort plast. Det är ett ledord för oss i vårt förhållningssätt, människosyn och kunskapsyn, miljö, ekonomi och relationer.

Samtliga arbetslag har veckorefleksion för att följa upp och planera verksamheten för barnen. Användandet av våra reflektionsprotokoll är en styrka för att synliggöra barnens nyfikenhet och lärande. Det är också ett utvecklingsområde då vi behöver bli än mer konsekventa i vårt användande.

I arbetslagens utvärderingar framkommer att de ser vikten av att organisera för mindre grupper med barn under dagen. Det skapar tillfällen till möten mellan barnen och mellan barn och vuxen. Detta har tidigare varit en utmaning, nu är det självklart och personalen organiserar medvetet både tid och miljö för att barnen ska mötas i mindre grupper.

Arbetet med kultur har tidigare varit ett utvecklingsområde på grund av låga resultat i förskoleundersökningen och därför har vi gjort särskilda insatser och bland annat upprättat en kulturplan för enheten.

I början av varje termin träffas förskolornas kulturombud för att komma överens om gemensamma satsningar och riktlinjer. Att alla förskolor har upprättat en gemensam kulturplan för alla barn på förskolan har varit framgångsrikt. Alla barn har tagit del av olika kulturupplevelser. En styrka har varit att vi förbereder barnen inför en kulturupplevelse och att vi tar hand om det barnen har varit med om. Detta arbete kan utvecklas än mer.

Utifrån stadsdelens satsning kring klimatsmarta kök har ledning och kokor påbörjat ett arbete med att utveckla enhetens arbetsplan till att även omfatta en kostpolicy. Detta för att skapa likvärdiga kök inom enheten.

Förskolechefen har genomfört djupintervjuer med 6 personer kring enhetens organisation för kollegialt lärande. Det sammantagna resultatet är att det finns mycket goda förutsättningar för utbyte med andra och kollegialt lärande. Det framkom i intervjuerna att pedagogiskt forum kan förbättras så att pedagogerna i högre utsträckning skulle kunna dela på ansvaret och stå för innehållet i mötet. Intervjuer av medlemmar i Gärdesgruppen har också genomförts utifrån kollektivt lärande, i dessa framkom tillsammans med observation av ett ledningsgruppsmöte att det man ser sig som en del av en enhet, att vi arbetar mot samma mål och kan lära av och stödja varandra. Det finns ett klimat för erfarenhetsutbyte och kollegialt lärande. För att utveckla det kollektiva lärandet kan vi se över mötesformen och få in fler tillfällen till organiserad reflektion som leder till ändrade handlingsmönster.

Utvecklingsområden på enhetsnivå

Utifrån arbetslagens utvärderingar och WKI ser vi att vi har nedanstående utvecklingsområden:

Digitalisering i förskolan

- Multimedia, informations- och kommunikationsteknologi som verktyg för barns reflektion av sina läroprocesser
- fungerande och lättillgänglig teknik för barnen
- datalogiskt tänkande

Pedagogisk dokumentation för fördjupad reflektion tillsammans med barnen.

- Om hur det skapande arbetet påverkar barns lärprocesser.
- Om hur miljö och material påverkar barns lärprocesser
- Om hur arbetet med språk och kommunikation påverkar barns lärprocesser.
- Om arbetet med naturvetenskap och teknik kan utvecklas så att det ytterligare kan bidra till barnens lärande.

Hållbar utveckling

- Grön Flagg
- Östermalms pedagogiska plattform

Utveckla barnens lärmiljöer

- berika inomhusmiljöerna med innehåll som utmanar utifrån barnens utforskande och lek av matematik, teknik, naturvetenskap, språk och kommunikation.
- utveckla utomhusmiljöerna för att vidga barnens undersökningsområden, tex de fyra elementen, flexibel lek, konstruktion, årstidsväxlingar, kretslopp, krypa, hoppa, balans mm.

Förslag till stadsdelsnämnden

Bilagor